

MERILIIKENNESTRATEGIA 2014-2022

Turun kauppakamari katsoo, että luonnos meriliikennestrategiaksi on pääpiirteittäin hyvä ja siinä on oikein esitetty merenkulun merkitys ja toisaalta haasteet Suomen kilpailukyvyn kehittymisen kannalta. Meriliikenteeseen kohdistuu huomattavia ylimääräisiä kustannuspaineita, mikä merkittävästi heikentää teollisuuden toimintaedellytyksen Suomessa. Tämän vuoksi tarvitaan toimia merenkulun kustannusten alentamiseksi. Toisaalta samalla on huolehdittava myös meriliikenteen toimivuudesta myös vaikeina talvina.

Strategialuonnoksessa esitetyt periaatteet väylämaksujen rakenteen ja jäänmurron toteuttamisen periaatteista ovat oikeanlaisia. Väylämaksujen puolittamisesta on jo päätetty, mikä jonkin verran helpottaa meriliikenteen kustannuspaineita. Kuten strategialuonnoksessa mainitaan, väylämaksuista ei kuitenkaan voida luopua kokonaan, koska se vääristäisi käytettävää aluskantaa ja käytännössä johtaisi väylänhoidon kustannusten merkittävään kasvuun. Jääluokkien mukaan porrastetut väylämaksut ohjaavat käyttämään Suomen oloihin paremmin sopivia aluksia. Tämä on tärkeää paitsi väylänhoidon kustannusten, niin myös talvimerenkulun turvaamisen kannalta. On tärkeää huomioida myös se, että linjaliikenne muodostaa Suomen ulkomaankaupan rungon, eikä käytikertoihin perustuvista maksuleikkureista voida näin ollen luopua.

Väylien ylläpitokustannuksista puolet syntyy jäänmurrosta. Strategialuonnoksessa on esitetty hyviä ajatuksia jäänmurtopalveluiden kehittämiseksi sekä kustannusrakenteen muodostumisen, että toimintaperiaatteiden osalta.

Strategialuonnoksessa kiinnitetään aivan oikein huomiota myös luotsaustoiminnan kehittämistarpeeseen. Väylien käytön kustannuksia tulee tarkastella kokonaisuutena, jolloin myös luotsausmaksut ovat mukana. Raportissa asetettu tavoite, että tehostetulla luotsauksella vähennetään kustannuksia ja edistetään merenkulun turvallisuutta, on erinomainen. Kuten raportissa mainitaan, luotsauksen palvelutasomääritelmää tulee uudistaa, eikä esimerkiksi luotsauksen palveluvelvoite yöaikaan ole kaikkien satamien osalta tarkoituksenmukainen.

Luotsausmaksut kohdistuvat nykymuodossaan tehottomasti suhteessa siitä syntyviin kustannuksiin, minkä vuoksi niiden määräytymisperusteita on muutettava. Merkittävin ongelma on palvelutuotannon rakenne ja hinnoitteluoikeus. Luotsiliikelaitoksen muuttaminen yhtiöksi on synnyttänyt markkinoille täydellisen monopolin, millä aina on yksinomaan haitallisia vaikutuksia sekä tuotannon tehokkuuteen, että hinnoitteluun.

Tärkein toimenpide on avata luotsaus vapaalle kilpailulle, jolloin maksut määräytyvät paremmin todellisten väyläkohtaisten kustannusten perusteella. Kuten strategialuonnoksessa mainitaan, luotsauksen kilpailulle avaamista selvittäneen työryhmän näemyksen mukaan kilpailun avaamiselle ei ole lainsäädännöllisiä, eikä tosiasiallisia esteitä.

